

Hoe haal je het maximale nut in pensioen?

De effecten van de juiste lifecycle.

Zeist, 4 juni 2026

Een optimaal pensioenresultaat, daarvoor spant de gehele pensioensector zich in. Maar hoe bepaal je de risicohouding van deelnemers? En hoe vertaal je die naar een passende lifecycle? Het zijn actuele vraagstukken waar pensioenfondsen, werkgevers en uitvoerders dagelijks mee te maken hebben. Tijdens een interactieve kennissessie van Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds met bestuurders en pensioendeskundigen kwamen diverse methoden aan bod. De aanwezigen gingen huiswaarts met verrassende inzichten. Hieronder delen wij graag een korte terugblik op deze inspirerende sessie.

Een knipoog naar Miljoenenjacht

Het scherm toont de cliffhanger 'Van Miljoenenjacht naar Pensioenkeuzes'. Bas Zwaal, Business Development Director bij Centraal Beheer APF, treedt op als gastheer. Hij heeft geprobeerd Linda de Mol te strikken, grapt hij, maar gelukkig vond hij Lieke Werner bereid haar kennis te delen. Lieke is Director bij AethiQs, lid van een werkgroep bij de Pensioenfederatie en actuariel adviseur van verschillende fondsen met een Flexibele premieregeling. De medepresentator is Jop Versteegt, Directeur Pensioenbureau bij Centraal Beheer APF en o.a. wetenschappelijk onderzoeker aan RSM Erasmus University. Samen presenteren zij enkele belangrijke inzichten uit onderzoeken naar risicobereidheid en risicopreferenties.

Risicogedrag is niet consequent

Het eerste thema in deze sessie is risicobereidheid en de methoden om deze in kaart te brengen bij deelnemers. Om gevoel bij het thema te krijgen, neemt Lieke het publiek mee het dilemma van het tv-programma Miljoenenjacht: wat zou jij doen? Kies je voor het bod van 149.000 euro of gok je op de kans dat je de 2,5 miljoen krijgt? Hoeveel risico ben je bereid te nemen? Het publiek wordt gevraagd een groen of rood kaartje omhoog te houden: DEAL or NO DEAL? Iets meer dan de helft kiest voor groen: stoppen en de 1,5 ton accepteren. Lieke legt uit dat dit is wat er gebeurt in de risicopreferentiemodellen. Gemiddeld komen die altijd uit op een gamma tussen 3 en 5, de maatstaf om te meten wat je risicobereidheid is. Zit je hoger, bijvoorbeeld op 10, dan ben je risico-avers en wil je geen risico lopen. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt echter dat het risicogedrag niet consequent is, en dat het afhankelijk is van wat er daarvoor gebeurde.

Gebeurtenissen bepalen risicohouding

Lieke licht dit verder toe: “De klassieke Expected Utility Theory, die veelvuldig wordt toegepast in onderzoeken naar risicopreferenties (RPO), gaat ervan uit dat deze gamma je hele leven constant blijft. Je hebt één risicohouding en die blijft zo. Maar dat is dus niet zo! De prospect theory verklaart keuzes beter dan de klassieke theorie en zegt juist dat gebeurtenissen bepalend zijn voor de risicohouding.” Vervolgens deelt Jop inzichten vanuit praktijkonderzoek van Centraal Beheer APF die zowel onderzoek heeft gedaan naar de Pension Builder als ook de Choice Sequence methode wat tot opmerkelijke nieuwe inzichten heeft geleid. Nieuwe inzichten ook t.o.v. het eerdere Netspar onderzoek naar de verschillende RPO-methodes. De conclusie hieruit is dat de Pension Builder beter aansluit bij de werkelijke pensioensituatie en een realistischer beeld geeft. Met deze en andere opvallende uitkomsten raken de aanwezigen bewust van het feit dat er grote verschillen zijn tussen de verschillende RPO's.

Eén standaard?

Nadat Jop deze resultaten uitgebreid heeft toegelicht, werpt hij een stelling op. Het publiek neemt gretig deel aan de discussie of Nederland over zou moeten gaan naar één standaard voor RPO's. Het generieke antwoord is 'ja', echter, wel met een belangrijke kanttekening daarbij, namelijk 'niet nu'. Hoewel de verschillen tussen de RPO's pittig zijn, ligt er momenteel zo veel werk rond de

overgang naar het nieuwe stelsel, dat het nu introduceren van één RPO-methode onwenselijk is, laten we dat doen na de Wtp.

“Nader wetenschappelijk onderzoek is noodzakelijk om te komen tot een breed gedragen RPO-standaard voor Nederland Pensioenland.” - Jop Versteeg

De effecten van de juiste lifecycle

Een RPO heeft nogal invloed, dat wordt glashelder in deze kennissessie. Iedere deelnemer komt op basis van de uitkomsten van het RPO automatisch in een default lifecycle. Pensioendeelnemers switchen vervolgens nauwelijks en blijven vaak zitten in de default aangeboden optie van een variabele uitkering. Jop en Lieke gaan na deze conclusies in op hoe je dan het pensioenresultaat kunt optimaliseren. Bijvoorbeeld door inrichting van meerdere risicohoudingen in een Multi-Client Kring.

Daardoor profiteert de deelnemer optimaal van schaalvoordelen én een passende set van lifecycles. Maar juist ook op individueel niveau is het van belang de deelnemer te stimuleren naar de meest passende lifecycle.

Op basis van persoonlijke omstandigheden en voorkeuren signaleert Centraal Beheer APF periodiek of de bestaande lifecycle nog passend is. Mocht een andere lifecycle meer passend zijn geworden, dan past Centraal Beheer APF vandaag de dag de life cycle actief aan, zowel bij de start als gedurende de looptijd van de pensioenopbouw. De zaal krijgt hierop concreet inzicht in het effect op het pensioenresultaat, en onderkent, dit levert serieuze welvaartswinst op.

“Optimaliseer pensioenresultaten door meerdere risicohoudingen samen te voegen in een Multi-Client Kring.” - Jop Versteegt

Grote verschillen in opbrengsten

Lieke en Jop laten de aanwezigen de effecten zien van de keuze voor de juiste lifecycle: de verschillen in opbrengsten zijn groot. Zij moedigen het publiek aan de pensioendeelnemers volop te stimuleren om bij aanvang niet automatisch te kiezen voor de default-optie. Uit onderzoek van Mercer is gebleken dat het Automatisch Signaleren van Centraal Beheer APF leidt tot gelijke of betere resultaten dan traditionele DC-producten. En Willis Towers Watson komt tot de conclusie dat de pensioenuitkomsten een licht hogere waardering hebben.

“Spoor je deelnemers echt aan de gekozen lifecycle te actualiseren tijdens de opbouwfase.” - Lieke Werner

Nieuwe kennis

Tot slot is het ook goed om te weten dat de ontwikkelingen en optimalisaties niet stilstaan, sluit Lieke af. “Nieuwe concepten komen eraan, denk aan ‘save more tomorrow’ of pensioensparen in combinatie met de eigen woning, dus blijf op de hoogte.” De sessie werd afgesloten met heldere inzichten en praktische oplossingen die kunnen bijdragen aan betere pensioenresultaten, voor huidige én toekomstige generaties. Want één ding is zeker: de pensioensector staat niet stil. Op uitnodiging van Achmea mochten wij deze

sessie verzorgen voor een brede groep fondsbestuurders en pensioendeskundigen. Er werden veel vragen gesteld en er ontstonden interessante discussies. Het is ontzettend leuk dat wij op deze manier onze ervaringen en kennis konden delen. Nieuwsgierig geworden en wil je een keer sparren over dit onderwerp? Neem dan **contact** op met Jop Versteegt.